

Obor logopedie

**Koncepce oboru logopedie, vztah logopedie k jiným vědním oborům,
mezioborová spolupráce.**

Logoped, logopedický asistent – kvalifikační a osobnostní předpoklady.

Vymezení vědního oboru logopedie

- Mladý vědní obor vyvíjející se od 20. let 20. století
- Významný vývoj – po 2. světové válce
- Z řečtiny *logos* (slovo) a *paidea* (výchova)
- Speciálně pedagogický vědní obor zabývající se komunikační schopností člověka
- Logopedie se stále vyvíjí – **PROČ?**

Definice logopedie

„Logopedii je možné definovat jako nauku o výchově řeči (tj. všech složek sdělovacího prostoru) a předcházení a odstraňování poruch řeči“ (Sovák, 1965)

„Logopedie – zdravotnický obor zabývající se fyziologií a patologií komunikace lidské řeči (rozvoj řeči, výzkum, diagnostika, terapie, prevence, profylaxe); v pojetí školském – obor speciální pedagogiky, který se zabývá výchovou a vzdáváním osob s poruchami komunikace“ (Dvořák, 2000)

„Logopedii definujeme jako vědní obor interdisciplinárního charakteru, jehož předmětem jsou zákonitosti vzniku, eliminování a prevence narušené komunikační schopnosti. Logopedie v moderním chápání je vědou zkoumající narušenou komunikační schopnost z hlediska jejich příčin, projevů, následků, možností diagnostiky, terapie i prevence“ (Lechta, 2002)

Vymezení vědního oboru logopedie

- Změna paradigmatu z převážné orientace na výslovnost k orientaci na všechny jazykové roviny
- Věnuje se NKS u osob všech věkových kategorií
- Logopedie se nachází mezi více vědními disciplínami
  - Speciální pedagogika
  - Medicína
  - Psychologie
  - Jazykověda

Jak tedy nazvat jedním slovním spojením, co dělá logoped?

Logopedická intervence

- Aktivita specifická pro práci logopeda – *logopedická intervence*
- *Cíl: identifikovat, eliminovat, zmírnit či alespoň překonat narušenou komunikační schopnost, nebo předejít tomuto narušení (zlepšit komunikační schopnost)*
- Dle Lechty (2002) má LI 3 cíle:
  - Prevenci
  - Diagnostiku
  - Terapii

Co kromě klienta, dítěte, pacienta... je PŘEDMĚTEM zájmu logopedie a logopeda samotného?

Narušená komunikační schopnost (NKS)

- Komunikace je základ fungování člověka
- Nelze “nekomunikovat“
- Každé chování v interakční situaci má oznamovací význam
- I nemluvící člověk komunikuje

- Z toho plyne, že význam logopedie je vícerozměrný

Logopedie ovlivňuje:

- Existenci člověka
- Medicínskou oblast
- Kognitivní oblast
- Emocionální oblast
- Sociální oblast
- Ekonomickou oblast
- Oblast estetického vnímání (Lechta, In Škodová & Jedlička, 2003)

Spolupráce logopedie

- Logopedie prolíná ostatními speciálně pedagogickými obory: *surdopedie, somatopedie, psychopedie, oftalmopedie, SPUCH – PROČ?*
- Zároveň je oborem *interdisciplinárním* (spolupracuje a využívá poznatků):
  - *Medicínských oborů – pediatrie, foniatrie, ORL, stomatologie, plastický chirurgie, ortodontie, neurologie, psychiatrie, neurochirurgie*
  - *Pedagogických oborů - obecná pedagogika, speciální pedagogika*
  - *Psychologických oborů – vývojový psychologie, patopsychologie*
  - *Jazykovědních oborů – lingvistika, fonetika, fonologie*
  - *Dále: genetika, informatika, kybernetika, právní vědy*

Kdo je to logoped?

- Absolvent mgr. studia speciální pedagogiky se specializací logosurdo
- Absolvent úspěšně složí SZZ z logopedie a surdopedie
- **Kam poté?**
- Možnost zařazení do praxe ve všech rezortech, které zajišťují poskytování LI osobám s NKS
- *Logopedický asistent* – absolvent bc. studijního programu speciální pedagogika se specializací na logopedii NEBO absolvent programů v rámci CŽV, nemůže dělat diagnostiku

Organizace LI v rezortech:

Aneb kde mohu po absolvování studia působit?

MŠMT

- logopedické třídy při běžných MŠ, ZŠ
- MŠ, ZŠ logopedické
- MŠ, ZŠ pro sluchově postižené (individuální logopedická péče)
- speciální třídy při ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení (SPU)
- MŠ speciální (těžká či kombinovaná postižení)
- ZŠ praktické, ZŠ speciální (log. intervence poskytována v rámci předmětu řečová výchova)
- MŠ a ZŠ pro tělesně postižené (předmět dorozumívací dovednosti - dechová, fonační, artikulační cvičení a odstranění zábran z mluveného projevu)
- PPP = pedagogicko- psychologická poradna - školské poradenské zařízení
- SPC = speciálně pedagogické centrum

MZ

- log. ambulance (při poliklinikách, zdravotnických zařízeních)
- log. pracoviště při lůžkových odděleních
- privátní log. ambulance
- dětské denní rehabilitační stacionáře
- LDN
- lázeňská zařízení

MPSV

- ÚSP = Ústav sociální péče (logopedická intervence v rámci komplexní péče o jedince)
- Sociální resort (ministerstvo práce a sociálních věcí – spadá sem raná intervence)
- Nestátní organizace

Cíle logopedie

- **Cíl obecný** = dosáhnout co možná nejvyššího a všestranného rozvoje osobnosti jedince a jeho co možná nejširšího a nejúspěšnějšího uplatnění pracovního i společenského
- **Cíl socializační** = dosažení maximálně možného stupně socializace, překonat tíživé subjektivní prožívání vlastní vady, nesprávné sebehodnocení a umožnit tak přiměřenou seberealizaci jedince
- **Cíl logopedické péče** = aktivita s úkolem předcházet, vyhledávat, diagnostikovat a odstraňovat nebo překonávat následky NKS a rozvíjet komunikační schopnosti

Osobnostní předpoklady logopeda

- odborné znalosti v různých oborech
- výborná úroveň komunikační schopnosti
- dobrá fonemická diferenciacie
- zájem o další vzdělávání
- Vztah k lidem, dětem, seniorům
- **Znalost angličtiny?**

Video:

- <https://www.youtube.com/watch?v=FNZu-kOGMkY&t=457s> - Olga Pavlíková o logopedii
- <https://www.youtube.com/watch?v=AcNiOucpCm4> - Eva Krůpová
- <https://www.youtube.com/watch?v=ZblDcBy3BJk> - Adelaida Fábianová – poruchy řeči